

Čís. 10009.

Žaloba podle § 35 ex. ř.

Všechny námitky, jež dlužník mohl přednésti v čase podání žaloby, musí býti uplatněny zároveň již v žalobě, jinak jsou vyloučeny; nestačí, byly-li tyto námitky vzneseny teprve za ústního jednání.

K tomu, že dlužník jest vyloučen s další námitkou, jest přihlížeti z úřadu.

(Rozh. ze dne 20. června 1930, Rv I 1434/29.)

Dlužník žaloval vymáhajícího věřitele žalobou podle § 35 ex. ř., by bylo uznáno právem, že vymáhaný nárok jest posečkáním staven. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Po právní stránce posoudil odvolací soud věc úplně správně. Při tom jest vycházeti ze skutkového zjištění soudů nižších stolic, že žalobcům nebylo povoleno poshovění a že poshovění jen předstírali a vymyslili, by získali odklad exekuce. K námitce dovolatelů, že pohledávka žalované jest již zapravena, právem nepřihlížely soudy nižších stolic podle § 35 ex. ř. Vyžaduje-li toto zákonitě ustanovení výslovně, že všechny námitky, které dlužník mohl přednésti v čase, kdy podal žalobu, musí zároveň býti uplatněny, jinak jsou vyloučeny, nelze tomu jinak rozuměti, než že musí býti uplatňovány již v žalobě a nestačí, byly-li vzneseny teprve za ústního jednání (srov. rozhl. sb. n. s. čís. 8309). Nesejde na tom, že žalovaná neuplatňovala, že dovolatelé jsou vyloučeni s další námitkou, neboť k tomu bylo přihlížeti z úřadu (srov. Neumann, komentář k § 35 ex. ř.).

Čís. 10010.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Kdo předal auto do prodeje sprostředkovateli, neručí podle § 1 (3) zák. za nehodu při jízdě auta, jež nebyla jízdou na zkoušku a nedála se v zájmu prodávatele, nýbrž byla jízdou na základě dispozice kupitele auta jako takového. Skutečným provozovatelem jízdy byl tu kupitel auta, třebas nebyl v čase nehody ještě vlastníkem auta.

Pokud jest jízdu osobního auta připoutaného k nákladnímu autu považovati za jízdu ve smyslu § 1 aut. zák. Provozovatelem jízdy i vlečoucího i vlečeného auta, jehož jízda byla jízdou ve smyslu § 1 aut. zák., jest majitel vlečoucího auta, a ručí za úraz způsobený vlečeným autem, třebas mu toto auto nepatřilo a nebylo mu odevzdáno vlastníkem k provozu.

(Rozh. ze dne 20. června 1930, Rv I 1451/29.)

ještě o to, zda jest přičítati na žalobcově úraze spoluzavinění i žalobci. Soud stolice prvé zodpověděl tuto otázku záporně a to právem. V tom směru odkazuje se na správné důvody napadeného rozsudku, jež sdílí i soud odvolací a jež uvádějí, že žalobce přecházel prostranství před chudobincem zcela účelně a poměrům přiměřeně. Pokud jde o další spolužalované T-a a J-a, onoho jako vlastníka nákladního auta, tohoto jako jeho řidiče, jest přisvědčiti rovněž názoru soudu procesního, že i oni ručí za žalobcův úraz, pokud se týče za škodu mu z něho vzešlou. Správně uvedl tu prvý soud, že šofer J., vzav vadné auto do vleku, vzal tím vlastně na sebe i provoz tohoto vadného auta a že obě auta tvořila, pokud jde o otázku provozu, jeden celek, takže již z tohoto důvodu jest šofer J. zodpovědným za škodu, kterou způsobilo druhé vozidlo, jež vzal do vleku. Jak již řečeno, ručí za škodu podle § 1 aut. zák. i vlastník silostroje, jímž jest spolužalovaný Josef T., neboť právem pokládá prvý soud odtáhnutí poškozeného auta druhým autem za výkon související s provozem silostroje, v souzeném případě již hlavně proto, že jde o auto nákladní. Soud procesní správně poukázal i k tomu, že spolužalovaný Josef T. ani netvrdil, tím méně prokázal, že svému šoferu zakázal vzít vadné auto do vleku. Nerozhoduje ostatně, jakž uvedl prvý soud, zda se stalo vzetí osobního auta V-em řízeného do vleku s vědomím či bez vědomí majitele auta, ježto majitel ručí za zavinění šofera i když mu jednotlivé výkony přímo nenařídil, jsou-li výkony ty ve spojení s účelem automobilu a nejde-li tedy o výkony, které se děly přímo proti vůli majitele. V souzeném případě ručí spolužalovaný Josef T. jako vlastník auta. Soud prvé stolice nesprávně jen tu podřadí ručební povinnost vlastníka auta pod ustanovení § 8 aut. zák., neboť tento § praví, že ručební povinnost vlastníka auta nastává i tam, kde náhradní nároky jest posuzovati podle předpisů práva občanského. Že obě auta tvořila v době nehody jeden celek, vyplývá ze zjištění prvního soudu, že v čase nehody byla ještě obě auta spojena. Pokud spatřují odvolatelé J., T. a i V., tento bez ohledu na své odsouzení, nesprávné právní posouzení v tom, že souzený případ byl posuzován podle zákona automobilového, nikoli podle předpisů zákona občanského, ježto prý osobní auto, které úraz způsobilo, nebylo poháněno elementární silou a netvořilo s prvním autem (nákladním) jeden celek, činí tak neprávem. Odvolatelé J. a T. sami připouštějí, že nezáleží na tom, zda vozidlo poháněno jest elementární silou nacházející se uvnitř vozu, či působením odjinud. Nehledíc však k tomu, že tíže a spád po nakloněné rovině jsou elementárními silami ve smyslu zákona, bylo průvodním řízením prokázáno, že obě auta byla v době nehody lanem ještě spojena a tvořila jeden celek.

II. K o d v o l á n í ž a l o b c e : Soud procesní (§§ 272, 327 c. ř. s.) zjistil, že dne 12. března 1927 předal žalovaný Otto P. svůj osobní automobil značky N I 71 do prodeje Karlu B-ovi a Arnoštu V-ovi, a že od této doby neměl disposici ohledně jízdy s tímto autem, že Karel B. prodal auto dne 19. března 1927 Bohdanu B-ovi za 23.000 Kč, který dal hned zálohu 3.000 Kč a který sám, byv jako svědek slyšen, připustil,

že se jízda, při které se stala škodná událost, jízda dne 25. března 1927, stala k jeho žádosti, že Čeněk V. na jeho žádost jel k jeho tchánovi a pak k jeho manželce a na této cestě, jak mu V. řekl, přestal motor fungovati následkem zlomení osy a auto pak bylo vzato do vleku. Soud odvolací nemá o správnosti těchto zjištění pochybnosti a přijal je proto za podklad svého přezkoumání a rozhodnutí (§ 498 c. ř. s.). Nevykonával tedy prvzalovaný Otto P. již od 12. března 1927 disposici nad autem (jeho vozbou). Vykonávali ji jednak Karel B., jednak Bohdan B., jemuž byla vozba autem od okamžiku jeho koupi přenechána již na jeho účet a nebezpečí. Bylo sice seznáno svědkem B-em, že vůz dne 19. března 1927 ještě nepřevzal, poněvadž nebyl v pořádku a měl býti opraven, a certifikát že dostal do ruky teprve po nehodě, ale první soud právem má za nerozhodné, zda v čase škodlivé události byl již majitelem auta Bohdan B., neboť rozhodným jest, zda v čase škodlivé události byl pánem vozby prvzalovaný Otto P. Otázku tu zodpověděl první soud vzhledem ke svým zjištěním právem záporně. Ostatně svědek B. sám připustil okolnosti potvrzené svědky B-em a V-em, že již před nehodou, o níž jde, konány byly k jeho žádosti jednak cesta do Králové Hradce, jednak noční cesty po Praze, z čehož vyplývá, že s ním disponoval a s ním vozbu na svůj účet a nebezpečí prováděl, že byl tedy sám podnikatelem vozby. Vzhledem k řečenému má první soud právem za to, že prvzalovaný Otto P. je v souzeném případě sprostěn ručení po rozumu § 1 (3) aut. zák. a, uznal-li, že žalobní nárok žalobcův ohledně něho není důvodem po právu, nelze míti za to, že nebyla věc posouzena správně po stránce právní.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl ani dovolání žalobce ani dovolání žalovaných Josefa T-a a Čenka J-a.

D ů v o d y:

I. Žalobce vidí nesprávné právní posouzení věci v tom, že odvolací soud výslovně neřešil otázku vlastnictví auta, jímž úraz žalobci byl přivoděn, nýbrž jen vyslovil, že žalovaný Otto P. v čase nehody nebyl provozovatelem vozby autem ve smyslu § 1 (3) zákona aut. Soud odvolací připojuje se k názoru soudu odvolacího, že žalovaný Otto P. provozovatelem vozby v čase nehody nebyl, neboť správnost tohoto názoru plyne ze zjištění odvolacího soudu, že žalovaný Otto P. sporný automobil dne 12. března 1927, před nehodou, předal do prodeje Karlu B-ovi a Arnoštu V-ovi a že od té doby neměl disposiční právo ve příčině jízdy autem a že jízda, při níž se nehoda stala, nebyla jízdou na zkoušku, nýbrž jízdou na základě dispozice kupitele auta Bohdana B-a, který jako takový konal již před tím s autem různé jízdy, s autem disponoval a vozbu prováděl na svůj účet a nebezpečí. Za tohoto stavu věci nebylo by lze žalobcovu dovolání vyhověti ani, kdyby bylo správným jeho mínění, že žalovaný Otto P. byl v čase nehody ještě vlastníkem auta, poněvadž v čase nehody nebyl podnikatelem vozby. Proto nebylo třeba řešiti otázku, kdo v čase nehody byl vlastníkem auta. Na tom nic ne-

mění, že v tom čase nebyla ještě skutečně zaplacená kupní cena za auto a že auto mělo být prodáno a odevzdáno jen proti hotovému zaplacení, neboť skutečnost, že snad sprostředkovatelé prodeje B. a V. tomuto svému závazku k žalovanému P-ovi nedostáli a Bohdanu B-ovi auto P-ovo přenechali k provozu na jeho účet a nebezpečí, nebrání správnosti úsudku odvolacího soudu, že Bohdan B. byl v čase nehody skutečným provozovatelem jízdy s autem ve smyslu § 1 odst. (3) zákona aut., třebaže auto zůstalo v garáži B-ově a třebaže je při jízdách na základě dispozic B-ových řídil žalovaný V. a že auto Karlem B-em bylo Bohdanu B-ovi odevzdáno teprve po nehodě žalobcově dne 27. března 1927 a že při kupu dne 19. března 1927 bylo smluveno, že auto bude v naprostém pořádku a v dobrém chodu. Dovolatel přehlíží, že osudná jízda nebyla jízdou na zkoušku a nedála se v zájmu prodávatele, žalovaného Otty P-a, nýbrž že byla jízdou na základě dispozice B-a jako kupitele auta. Buduje tedy svůj závěr o povinnosti žalovaného Otto P-a k náhradě škody na předpokladech odchylných od zjištěného skutkového stavu. Proto nemůže se dovolací soud s těmito jeho vývody zabývat, neboť může po stránce právní věc přezkoumat jen na základě skutkového stavu zjištěného odvolacím soudem. Poukaz dovolatelův na rozhodnutí čí. 3819 sb. n. s. nemá významu, ježto jeho skutkové předpoklady jsou jiné, než soudem odvolacím v tomto sporu byly zjištěny. Bezduvodné žalobcovo dovolání bylo zamítnouti.

II. Žalovaný Josef T. neprovádí ohledně dovolacího důvodu § 503 čí. 3 c. ř. s. dovolání po zákonu, neboť vývody jeho dovolání dotýkající se skutkových zjištění soudu odvolacího o místě nehody, o způsobu přecházení žalobcem a o přetržení řetězu, nejsou zákonným doličením dovolacího důvodu § 503 čí. 3 c. ř. s., nýbrž nepřipustným brojením proti zhodnocení výsledků průvodního řízení soudem odvolacím a musí proto zůstat nepovšimnuté. Dovolatele jest upozorniti na to, že případné rozpory v jednotlivých výpovědích slyšených svědků nebo stran nejsou rozpory se spisy podle § 503 čí. 3 c. ř. s., nýbrž že jejich odstranění spadá pod zhodnocení výsledků průvodního řízení soudem odvolacím, jímž jsou na dobro vyřízeny. Po právní stránce není správné tvrzení dovolatele, že se odvolací soud nezabýval otázkou, zda žalobce dával přecházeje jízdní dráhu pozor, jak k tomu byl povinen. nesprávnost tohoto tvrzení plyne z toho, že odvolací soud, zjistiť, jakým způsobem žalobce jízdní dráhu přecházel a jak k úrazu došlo, výslovně uvedl, že sdílí názor soudu prvního stádia, že žalobce přecházel prostranstvím před chudobincem zcela účelně a přiměřeně a že se žalovaným nezdařil vyvíňovací důvod žalobcova vlastního zavinění. Vývody dovolání v tomto směru, pokud se neuchylují od zjištění odvolacího soudu, nejsou s to, by správnost onoho názoru odvolacího soudu vyvrátily a dovolací soud tento názor schvaluje, poněvadž plně odpovídá zjištěnému stavu věci a zákonu. Stačí proto dovolatele odkázati na důvody napadeného rozsudku. Soud odvolací řešil správně i otázku, zda jízdu osobního auta lze považovati za jízdu motorového vozidla ve smyslu § 1 zákona aut. Podle zjištění odvolacího soudu bylo toto auto vzato do vleku řidičem

nákladního auta žalovaného T-a za účelem jeho dopravy do N. Při této dopravě bylo osobní auto poháněno motorickou silou vlekoucího jej auta žalovaného a bylo za tím účelem k tomuto autu připoutáno řetězem tak, že muselo sledovati směr a rychlost jízdy auta je vlekoucího. Proto jest jeho jízdu považovati za jízdu ve smyslu § 1 zákona aut. Skutečnost, že osobní auto v čase žalobcovy nehody jelo vlastní tíží spádem s kopce a jelo rychleji než auto je vlekoucí, nemůže na tom nic změnit, ano bylo zjištěno, že i při této jízdě bylo připoutáno k nákladnímu autu žalovaného T-a. Jsou proto žalovaný J. jako řidič auta nákladního a žalovaný T. jako vlastník tohoto auta podle § 1 zák. aut. zodpovědni za škodu žalobci způsobenou osobním autem k nákladnímu autu připoutaným, pokud se jim nepodaří dokázati některý z vyvíňovacích důvodů § 2 zákona aut. Skutečnost, že osobní auto nebylo vlastnictvím žalovaného T-a, na tom nic nemění. Účelem předpisu zákona o ručení za škody z provozu silostrojů bylo, by účastníci provozu zodpovídali za škody z provozu za všech okolností, neprokáží-li některý z vyvíňovacích důvodů § 2 aut. zákona. Není tedy správné dovolatelovo mínění, že soud odvolací nesprávně a extensivně vyložil předpis § 1 zákona aut., uznáv v souzeném případě na ručení žalovaného T-a jako vlastníka nákladního auta za škodu způsobenou cizím osobním autem, jež bylo vlečeno. Nemůže proto býti řeči o rozšiřování ručební povinnosti dovolatelovy proti smyslu a účelu § 1 zákona aut. Vývody dovolání žalovaného T-a v tomto směru nejsou způsobilé, by něco změnily na správnosti úsudku soudu odvolacího o jeho ručební povinnosti za žalobcovu škodu ve smyslu § 1 zákona aut., třebaže jest správným tvrzení dovolatelovo, že na něho v souzeném případě nelze užiti ustanovení § 8 zákona aut. K ručení dovolatele jako vlastníka auta podle § 1 zák. aut. stačí, že řidič J. nedbal předepsané opatrnosti, an podle zjištění odvolacího soudu jel s kopce rychlostí 15 km, ačkoliv měl připoutáno osobní auto, kterážto rychlost byla zajisté nepřiměřenou i místní situaci, i stavu věci. Bylo-li však osobní auto s autem žalovaného T-a spojeno tak, že při jízdě bylo nuceno sledovati směr a rychlost jízdy vlekoucího auta T-ova, jest správným úsudek soudu odvolacího, že žalovaný T. byl v tomto případě provozovatelem jízdy i svého auta, i auta vlečeného a že proto ručí za žalobcovu škodu z tohoto provozu, třebaže mu auto přivodivší žalobcův úraz nepatřilo a nebylo mu vlastníkem k provozu odevzdáno. Jest nerozhodné, že osobní auto vzal do vleku řidič T-ův J. bez jeho svolení, ano se tak stalo v provozu auta T-ova svěřeného řidiči J-ovi k provozu, tudíž ve výkonu tohoto provozu. Bylo proto dovolání žalovaného T-a jako neodůvodněné zamítnouti.

III. Žalovaný Čeněk J. vidí vadu odvolacího řízení v tom, že odvolací soud neprovedl důkaz znalcem z automobilového oboru o tom, že není možno, by auto řítící se s kopce nepřetrhlo poměrně slabý řetízek 3 až 4 cm silný, a o rychlosti jízdy auta v osudném čase. V této příčině jest dovolatele odkázati především na jeho důkazní návrh v první stolici, kde o oné skutečnosti důkaz žalovaným postrádaný vůbec nebyl nabídnut. Co se týče rychlosti jízdy auta nebylo důkazu znaleckého do-

volatelem postrádaného potřebí, když výsledky celého jednání a dokazování v prvé stolici stačily soudu odvolacímu k tomu, by v tom směru učinil bezpečná skutková zjištění. Těto své povinnosti soud odvolací dostál a nemůže proto o vadě odvolacího řízení z důvodu dovolatelem uplatňovaného býti řeči. Ocenění výsledků průvodního řízení není uvedeno mezi dovolacími důvody v § 503 c. ř. s. výčetmo vypočtenými a nepodléhá proto přezkumu soudu dovolacího. Z toho důvodu zůstanou nepovšimnuty vývody dovolání tohoto ocenění se týkající. Po právní stránce stačí dovolatele odkázati na to, co uvedeno bylo při dovolání žalovaného T-a v otázce, zda jde tu o provozování jízdy silostrojem. Nerozhodno jest, zda za vlečení osobního auta nákladním autem dovolatelem řízeným byla sjednána odměna, čili nic, a zda porouchané auto jest vůbec silostrojem ve smyslu § 1 zákona aut., ana jízda připoutaného auta byla jízdou ve smyslu § 1 zákona aut. a úraz nestal se osobě autem dopravované, nýbrž osobě jiné.

Čís. 10011.

Cestující, jenž, nastupuje do vlaku, otevřel zasouvací dvěře z plošiny do vozu a opět je za sebou zavřel, aniž se ohlédl, není právně náhradou cestujícímu, za ním nastupujícímu, jenž utrpěl úraz, vsunutí ruky mezi dvěře a vůz.

(Rozh. ze dne 20. června 1930, Rv I 1865/29).

Žalovaný, vstupuje do železničního vagonu, zavíral za sebou zasouvací dvěře z plošiny do vozu, aniž se ohlédl, zda někdo za ním nevstupuje. Žalobkyně, vstupující do vozu za žalovaným, chtěla dvěře zadržeti a při tom jí byla dveřmi přiskřípnuta ruka. Žalobní nárok na náhradu škody neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu, odvolací soud uznal žalobní nárok po právu jednou polovinou. Důvody: Podle § 1296 obč. zák. se v pochybnosti předpokládá, že škoda nastala bez zavinění jiného, ale na druhé straně předpokládá § 1297 obč. zák., že každý rozumný člověk jest schopen takového stupně pozornosti, jaký může býti vynaložen při průměrných schopnostech. Nastupuje do vlaku, musí cestující počítati s tím, že nejede vlakem sám, a že po případě jiné osoby za ním do téhož vozu nastoupí současně. Proto zavírá-li za sebou sám dvěře, může podle průměrných schopností nahlédnouti, že jiný občan za ním stejně může nastoupiti, a že při zavírání dveří může býti onen vzadu nastupující dveřmi zasažen a po případě na těle poškozen. Zodpovídá tedy v souzeném případě podle této úvahy i žalovaný za neopatrné zavírání dveří (§ 1295 obč. zák.). Ana žalobkyně do jisté míry byla též neopatrnou, vloživši ruku mezi zavírající se dvěře, spoluzavinila částečně svou nehodu, ježto tímto jednáním umožnila uskřípnutí ruky, ale žalovaný bezohledným zavíráním, nestarav se o to, zda dveřmi, jež zavírá, někomu může ublížiti, zavinil úraz žalobkyně, k němuž jinak nemusilo dojít.